

România a platit de 7 ori energia reimportata seara din Bulgaria, decât a încasat pentru vânzarea ei bulgarilor la prânz (AEI)

România a ajuns sa plateasca de aproape sapte ori mai mult pentru energia reimportata seara din Bulgaria decât a încasat pentru cea vanduta bulgarilor la prânz, iar aprilie 2026 ar putea ramâne în istorie ca momentul în care s-a vazut limpede ca nu mai conteaza doar cine produce energie, nu conteaza când produce, ci conteaza cine controleaza flexibilitatea si aici tara vecina începe sa câstige, releva o analiza realizata de presedintele Asociei Energie Inteligenta (AEI), Dumitru Chisalita.

"În urma cu doar câtiva ani, România pare favorita clara în cursa energetica regionala. Avea mai mult solar, mai mult eolian, mai multe resurse naturale si o piata considerabil mai mare decât Bulgaria. În statistici, România arata ca viitorul hub energetic al Europei de Sud-Est. Astazi însa, realitatea pietei începe sa spuna altceva. România produce. Bulgaria câstiga. Aprilie 2026 ar putea ramâne în istorie ca momentul în care s-a vazut limpede ca nu mai conteaza doar cine produce energie. Nu conteaza când produce. Conteaza cine controleaza flexibilitatea. Iar aici Bulgaria începe sa câstige", indica analiza remisa luni AGERPRES.

Potrivit autorului, România a exportat în aprilie energie electrica la preturi medii de aproximativ 50 euro/MWh. În aceleasi saptamâni, România importa energie în orele de vârf de seara la preturi care au urcat pâna la 250 euro/MWh.

"Diferenta nu este doar o anomalie de piata. Este radiografia unei vulnerabilitati structurale. Este parte a raspunsului de ce România are preturi mari la energie. Este parte a raspunsului ca nu conteaza cât produci, ci când produci. În aprilie 2026, România a importat energie electrica din Bulgaria în valoare de aproximativ 33,4 milioane euro, în timp ce exporturile catre Bulgaria au însumat doar circa 5 milioane euro. Desi cantitatea importata a fost doar de aproximativ doua ori mai mare decât cea exportata, valoarea financiara a importurilor a fost de aproape sapte ori mai ridicata. Diferenta reflecta dezechilibrul major dintre energia ieftina exportata de România în orele de surplus si energia scumpa reimportata în orele de vârf de consum. Și partea cea mai importanta este ca o parte a acestei energii a fost intermediata de bateriile bulgaresti. Aici se afla adevarata schimbare de paradigma", sustine Dumitru Chisalita.

El atrage atentia ca România continua sa gândeasca energia în logica veche, construind tot mai multe capacitati de productie, în timp ce Bulgaria a înțeles mai repede noua logica energetica europeana; într-un sistem dominat de solar si eolian, adevarata putere nu mai este productia bruta, ci capacitatea de a muta energia în timp si mai ales de a folosi baterii "grid-forming" capabile sa creeze si stabilizeze rețeaua electrica, nu doar sa urmeze o rețea existenta.

"În România, conform unor informatii din spatiul public, aproximativ 95% dintre bateriile instalate sunt de tip Grid-Following. Aceste sisteme urmaresc rețeaua existenta, dar nu pot stabili independent sistemul. În Bulgaria, aproximativ 20% dintre baterii sunt deja Grid-Forming. Grid-Forming înseamna baterii capabile sa ofere inertie sintetica, stabilizare de frecventa si suport real pentru o rețea dominata de regenerabile. Bulgaria începe sa construiasca infrastructura energetica a viitorului, în timp ce România înca încearca sa adapteze infrastructura trecutului. Practic, România produce energie ieftina la prânz, Bulgaria o stocheaza în baterii, iar România o cumpara înapoi seara la preturi explozive. Aceasta este esenta întregii povesti. România are aproximativ 10.100 MW instalati în eolian si fotovoltaic, inclusiv prosumatori. Bulgaria are doar aproximativ 6.700 MW. Și totusi, Bulgaria începe sa monetizeze mai bine tranzitia energetica. De ce? Pentru ca Bulgaria a investit masiv în sisteme de stocare", explica seful AEI.

În aceste conditii, Bulgaria a depasit deja 2 GW putere instalata în baterii si aproape 8 GWh capacitate de stocare. Mai mult, are în dezvoltare alte proiecte pentru a ajunge rapid la o capacitate de stocare de 10 GWh. România, în schimb, are aproximativ 0,6 GW putere instalata în baterii si putin peste 1 GWh capacitate de stocare.

"Diferenta devine dramatica atunci când raportam puterea bateriilor la capacitatile regenerabile instalate. Aici nu mai vorbim doar despre câtiva megawati în plus sau în minus, ci despre arhitectura reala a sistemului energetic si despre capacitatea unei piete de a absorbi volatilitatea produsa de energia regenerabila. În România, raportul dintre capacitatile de stocare în baterii si totalul capacitatilor solare si eoliene este de aproximativ 6%. În Bulgaria, acelasi raport ajunge la aproximativ 30%. Cu alte cuvinte, Bulgaria dispune de o flexibilitate relativa de aproape cinci ori mai mare decât România. Raportul dintre puterea instalata în baterii si consumul mediu orar de vârf este în România de doar 7,5%. În Bulgaria, acelasi indicator ajunge la aproximativ 40%. Diferenta este uriasa si spune aproape totul despre capacitatea celor doua sisteme de a absorbi socurile de productie si volatilitatea regenerabilelor", afirma Chisalita.

El subliniaza ca la fel de important este si raportul dintre capacitatile regenerabile si consumul intern. În România, puterea eoliana si solara reprezinta aproximativ 80% din consumul mediu orar la vârf. În Bulgaria, raportul este de aproximativ 74%. Asta înseamna ca ambele state au ajuns deja la un nivel foarte ridicat de penetrare a energiei regenerabile.

"Diferenta esentiala nu este deci cantitatea de regenerabile, ci capacitatea de echilibrare si aici Bulgaria sta de cinci ori mai bine. În România, stocarea fiind insuficienta, piata devine rigida si vulnerabila. Preturile oscileaza violent, apar dezechilibre frecvente, iar operatorii sunt obligati sa recurga la solutii costisitoare de reglaj. Exact aceasta este situatia României, un sistem cu o expansiune accelerata a regenerabilelor, dar fara infrastructura de flexibilitate necesara pentru a le integra eficient. În schimb, Bulgaria a înțeles mai rapid ca viitorul energetic nu se construiește doar cu panouri fotovoltaice si turbine eoliene, ci si cu capacitati masive de stocare si mai ales stocare inteligenta. Un raport de 30% între baterii si regenerabile înseamna o piata mult mai elastica, mai stabila si mai capabila sa amortizeze socurile de productie si de pret", a continuat specialistul.

În România, sistemul produce mult, dar nu poate absorbi eficient surplusurile. În orele de prânz apar preturi foarte mici, uneori apropiate de zero. Energia este evacuata rapid catre export. Seara, însa, când solarul dispare si consumul creste, România intra în deficit de flexibilitate. Atunci apar vârfurile de pret, importurile scumpe, dar si profiturile pentru cei care detin baterii. Iar Bulgaria începe sa ocupe exact aceasta pozitie regionala.

"Fara stocare suficienta, regenerabilele românesti risca sa intre într-un proces accelerat de canibalizare economica. Cu cât se instaleaza mai mult solar fara baterii, cu atât energia produsa la prânz valoreaza mai putin. În lipsa flexibilitatii, România risca sa transforme un avantaj strategic într-o vulnerabilitate structurala. Mai grav este ca aceasta vulnerabilitate poate deveni geopolitica. Exact cum gazoductele si rafinariile reprezentau puterea energetica în trecut, mixul de stocare va defini influenta energetica a urmatorului deceniu. Iar România risca sa ajunga în situatia paradoxala în care produce multa energie verde, dar captureaza prea putina valoare din ea. Cu alte cuvinte putem ajunge si cu preturi mari si cu vulnerabilitati mari. Aprilie 2026 a transmis un semnal clar României: problema nu mai este lipsa de productie, urgenta nu este neaparat mai multa productie de regenerabila, este lipsa abordare inteligenta si de flexibilitate a sistemului energetic. În noua economie a energiei, avantajul nu apartine celor care produc cel mai mult, ci celor care pot gestiona inteligent când si cum este utilizata energia. Iar, cel puțin deocamdata, Bulgaria pare sa fi înțeles aceasta schimbare mai rapid decât România", a transmis Dumitru Chisalita.